

ger, som Staten saaledes belønner, i Virkeligheden ikke ere rentable. Og det har ganske sikkert vist sig i mange Tilfælde, at der er en Mængde Besætninger her i Landet af dem, som have faaet den høje Anerkendelse og Statens Penge, som i og for sig ikke have været rentable. Saa gør man det, at man opmuntrer en Avl af den Art, og at man desuden ved sine Belønninger sætter Prisen op paa disse Dyr, saa Befolkningen rundt omkring i stort Omfang maa købe urentable Dyr. Der er et andet Eksempel, jeg vil nævne, det er det, at naar ti Mand i en Kommune slaa sig sammen om at købe en Ornegris, udbetaler Staten dem 60 Kr. i den Anledning. Det forekommer mig at være en utidig Flothed. Jeg synes, at de ti Mand maa kunne ordne det med deres Ornegris, uden at Staten skal blande sig i det Forhold. Jeg har her nævnet enkelte Eksempler; jeg skal ikke nævne flere, skønt der er nok at tage i.

Men jeg skal til sidst sige, at blandt de allervæsentligste Spørgsmaal, som vi efter min Opfattelse indenfor Lovgivningsmagten ville komme til at beskæftige os med i den nærmeste Tid, vil en Sidegren være at finde hos den højtærede Landbrugsminister, den Sidegren, som udtrykkes ved den saakaldte Husmandslov, om hvilken den højtærede Minister forleden sagde, at Tinget om 14 Dage eller 3 Uger kunde vente et nyt Forslag til Revision. Jordspørgsmaalet vil møde os under forskellige Former. Det kommer os i Møde i Husmandsloven, det møder os i Spørgsmaalet om Len og Stamhuse, det møder os i Spørgsmaalet om en Fæstelovgivning. Det er mit Haab, at dette Ting i alle Tilfælde vil se dette Spørgsmaal i Forbindelse med det store Spørgsmaal om at værne Fædrelandets Jord for Landets Folk og at give Arbejdet den videst mulige og friest mulige Adgang til Jorden. Vi have i de sidste Aar her i Danmark oplevet en Række Foranstaltninger, der alle have bidraget til at svindle Jordprisen i Vejret til Profit for Spekulationen, til Skade for Arbejdet. Man har i den hellige Privatejendoms Navn, saaledes som det er fremhævet af ærede foregaaende Talere, ogsaa i de senere Aar pantsat Fædrelandets Jord til udenlandsk Kapital i stede stigende Grad. Det forekommer mig, at det er paa Tide, at vi stoppe her, og det er da ogsaa sikkert, at med bestandig stigende Styrke samler vort Folk sig i Kravet om Arbejdets uhindrede og frie Adgang til Jord. Vi møde her Spørgsmaalet om Ekspro-

priation, vi møde her Spørgsmaalet om en bestemt Beskatningsform, som efter manges Mening skulde hjælpe i dette Forhold; vi møde dette Spørgsmaal overhovedet i en Mængde Former. Vi ville i Fremtiden blive stillede overfor det Spørgsmaal, om det er vigtigst her i Landet, at visse Besiddelsesformer og Brugsformer opretholdes, om fornødent ved Hjælp af Arbejdere ude fra Østen t. Eks., eller om det ikke er vigtigere, at Landets egne Børn faa Adgang til at arbejde paa Landets egen Jord, saaledes at de selv høste Udbyttet af deres Arbejde. Vi ville møde det Spørgsmaal, om det er vigtigst her i Danmark, at enkelte Familier eller enkelte Personer i Kraft af gamle Privilegier opretholde et Herredømme og lægge en død Haand over store Dele af Landets Jord, eller om det ikke er nok saa vigtigt, at disse Privilegier brydes, for at Folket kan komme ud og arbejde paa Jorden.

Den ærede Ordfører for Flertallet (P. T. Nielsen) var inde paa et sideliggende Spørgsmaal i sin Tale i Eftermiddags. Han erklærede, at Mangelen paa Arbejdskraft kunde blive saa følelig, at Landbruget blev nødt til at gaa over fra den intensive Drift til en mere ekstensiv, en mere magelig Driftsform og Driftsmaade. Det vilde jo ganske sikkert være overordentlig beklageligt, hvis det skulde ske. Men er det rigtigt, at der er denne store Mangel paa Arbejdskraft? Jeg hørte med Interesse derom nogle Betragtninger af det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borbjerg) forleden, men jeg har dernæst personlig gjort andre Erfaringer, som forekomme mig at være meget talende i denne Sammenhæng. Der ligger en Gaard ude ved Ringsted paa 200 Tdr. Land, en lille Herregaard altsaa. Manden jamrer idelig over, at han ingen Arbejdere kan faa, der er Mangel paa Arbejdskraft paa hans Gaard. En skønne Dag sælger han Gaarden til en Forening, som stykker Jorden ud, saa lægger man 20 velbyggede Huse paa hver 10 Tdr. Land god Jord. Det varer ikke en Maaned, saa er hvert eneste af disse Huse besat med Folk, som ville dyrke den Jord og dyrke den mange Gange intensivere, end den lille Herremand var i Stand til. Altsaa, Mangel paa Arbejdskraft føles under visse Former. Landarbejderen har ikke mere Lyst til at gaa paa Herregaardens Marker, men til at faa sikret sin Eksistens ved at slippe fra sin jordløse Tilværelse op paa et fast Grundlag af et Stykke af Landets Jord, som han driver for egen Regning, saa at